

האקדמיה ללשון העברית

חידון חנוכה

1. מאיזו שפה קיבלנו את שם החודש כְּסֵלוֹ?

א. ארמית

ב. יוונית

ג. **בבלית (אכדית)**

ד. פרסית

2. מהו השם המסורתי של החנוכייה?

א. מְנוֹרָה

ב. חשמונאית

ג. מנורה מתומנת

ד. **מנורת חנוכה**

3. הנר דולק או דלוק?

א. הנר דולק

ב. הנר דלוק

ג. **שתי התשובות נכונות**

4. איזו מילה יוצאת דופן בשורשה?

א. נֶר

ב. **נוֹרָא**

ג. דִּינֹר

ד. מְנוֹרָה

5. נס פך השמן או נס פח השמן?

א. **פך השמן**

ב. פח השמן

ג. שתי התשובות נכונות

6. איזו מילה אינה מציינת כֵּד?

א. מְגִס

ב. אָסוּף

ג. קִנְקֹן

ד. קִיתוֹן

7. כיצד נקרא הסביבון בלשונו של חיים נחמן ביאליק?

א. כְּרֶכֶר

ב. סב סב

ג. גִּלְגִּלוֹן

ד. חֲזָרָר עוֹפְרָת

8. איזו מילה אינה יוונית במקורה?

א. מלפפון

ב. תיאטרון

ג. שחמט

ד. פסנתר

9. איזו מילה אינה נזכרת בתנ"ך?

א. יָוֹן

ב. חֲנֻכָּה

ג. מַכְבֵּי

ד. לְבִיבָה

10. "לביבה חמה ומתוקה" – מדוע הלביבה בשיר מתוקה?

א. כי בחלק מעדות ישראל נוהגים לאכול את הלביבות עם רסק תפוחים

ב. כי את הלביבה הקלסית מכינים מתפוחי אדמה מתוקים (בטטות)

ג. כי בעבר שימשה המילה 'לביבה' לציון מאכל הדומה יותר לסופגנייה

ד. הלביבה אינה מתוקה. זו טעות בשיר, שמקורה ברצון למצוא חרוז ליחנוכה

11. "מעוז צור ישועתי..." – איזו מילה אינה נרדפת למילה מעוז?

א. מבצר

ב. מחסה

ג. מקדש

12. "יונים נקבצו עלי / אזי בימי חשמינים" (מתוך "מעוז צור")
באיזו משמעות לא שימשה המילה המקראית "חשמינים" לאורך הדורות?

א. שרים חשובים

ב. מתתיהו ובניו

ג. מלאכים

ד. כוהני דת נוצרים בכירים

13. איזו מילה אינה מן השורש הל"ל?

א. (הנרות) הָלָלוּ

ב. (להודות) וּלְהַלֵּל

ג. הִלַּח (הירח)

ד. הִלְוָה

14. "סורה חושך, הלאה שחור!" – איזו צורה דקדוקית היא "סורה"?

א. עבר

ב. מקור

ג. ציווי מוארך

ד. עתיד מקוצר

15. "נרות הדליקו, יהי אור בבית" – איזו צורה דקדוקית היא "יהי"?

א. עבר

ב. מקור

ג. ציווי מוארך

ד. עתיד מקוצר

16. "אז רבי קלמן שינס את מותניו" (מתוך השיר "מעשה בלביבות")

איזה ביטוי קרוב בהוראתו ל"שינס מותניו"?

א. אזר חלציו

ב. אורו עיניו

ג. הוקיר רגליו

ד. משך בכתפיו

17. מה פירוש הצירוף "נר לרגלו"?

- א. נעל זוהרת בחושך
- ב. נר שמדליקים לזכר אדם שנפטר
- ג. מכשול מסוכן בדרכו של האדם
- ד. עיקרון המנחה את האדם בדרכו

18. איזו מילה לא נוצרה בדרך של הלחם הכולל את המילה 'אור'?

- א. רמזור
- ב. מגדלור
- ג. מצפור
- ד. גלילור (קליידוסקופ)

19. איך אפשר לומר מרד ברבים?

- א. מרדדים
- ב. מרדדות
- ג. מעשי מרד
- ד. כל התשובות נכונות

20. כיצד נכון לומר?

- א. בחנוכייה שמונה נרות ושמש, ובכל החג מדליקים ארבעים וארבע נרות
- ב. בחנוכייה שמונה נרות ושמש, ובכל החג מדליקים ארבעים וארבעה נרות
- ג. בחנוכייה שמונה נרות ושמש, ובכל החג מדליקים ארבעים וארבע נרות
- ד. בחנוכייה שמונה נרות ושמש, ובכל החג מדליקים ארבעים וארבעה נרות

21. כיצד נכון לומר?

- א. מטבעות שוקולד טעימים
- ב. מטבעות שוקולד טעימות
- ג. מטבעות שוקולד טעים
- ד. כל התשובות נכונות

22. איזו מן המילים קרובה מבחינה גיזרונית (אטימולוגית) למילה סופגנייה?

- א. ספינג'
- ב. ספוג
- ג. ספונגיה
- ד. כל התשובות נכונות

23. מה המשמעות המקורית של 'שמן כתיבת'?

א. שמן כותנה

ב. שמן בכמות מועטה

ג. שמן טקסי של כת האיסיים

ד. שמן שהופק בכתישה במכתש

24. באיזה ביטוי המילה 'נִס' יוצאת דופן במשמעותה?

א. בַּעַל נִס

ב. בְּדַרְךְ נִס

ג. הַעֲלָה עַל נִס

ד. אין סוּמְכִין עַל הַנִּס

25. איזו מילה אינה קשורה לאש?

א. רֶמֶץ

ב. מוֹקֵד

ג. אַבּוּקָה

ד. אִישׁוֹן